

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Praedicare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

cepta sua quando opus est faciant.

PRÆCIPITATIO.

P RÆCIPITATIO, peccatū est: quando quis non consideratis considerandis, sed per impetum voluntatis, vel passionis, fertur ad agendum, ad instar illius, qui se corporaliter de alto præcipitat: quod ad imprudentiā pertinet, mortaleq; peccatum est quando est multum pernicioſa ſecundum materiam neceſſariam, aliās veniale. De hoc vitio. Tho. ſecunda ſecundę. q. 53. a. 1. iudica de hoc, ſicut de vitio prudentię oppoſito.

PRÆTIVM.

P RÆTIVM rerum venalium, non conſiſtit in indiſiſibili, ita vt qui non ſoluit illud pūctualiter, cōtra iuſtitiam agat, ſed habet latitudinē quandam, ita quod addēdo, vel minuendo aliquid minimum, non tollitur iuſtitię æqualitas: ſecundum Tho. ſecunda ſecundę. q. 77. ſuprà, Emere. §. 2.

PRÆDICARE.

P RÆDICARE nullus debet, niſi officium prælationis habeat, vel ex autoritate habentis prælationem. Vnde ad Ro. 10. c. dicitur, quomodo prædicabunt niſi mittantur. quantūcūque ergo ſcientię, & ſanctitatis ſit, prædicare non debet, niſi à Deo miſſus: ſecundum Thom. q. 12. quod probare debet, ſicut Moyses aliquo miraculo probavit, aliter contrafaciens, mortaliter videtur peccare, cū poſſit excommunicari. de hære. c. excommunicamus. el. 1. idem tenet Panor. in c. ſicut. de hære. Idem concludit diuus Thom. 3. part. q. 71. a. ſin.

VIDENTVR etiā mortaliter peccare prædicatores, ſi in peccato mortali incorriti prædicent, cōtra illud Pſal. Peccatori dixit Deus, quare autem tu enarras iuſtitias meas? & c. Sic enim iniuriam facit prædicationis officio, a Chriſto inſtituto, & maxime, quando quis ſic indignè prædicat, abutens prædicatione tanquā declamatione. ſecundum Caiet. ibi ſuprà. Si autem ſit indignus, vellet nihilominus eſſe dignus, & mundus ad prædicandum, li-
tex humana fragilitate ſit indignus,

non videtur mortaliter peccare: ſecundum Caiet. ſuprà, quia prædicare non eſt actus alicuius ſacramenti. ſuprà, Correſtio. §. 10.

P RÆDICATOR, dicens mendacium, ſive contra doctrinam fidei, ſive bonorum morum, ſive de geſtis ſanctorum, aut miraculis, vel prophetiis, ſive de quibuſcūque alijs, quæ ad inſtituendum, docendum, perſuadendum, monendumque auditorem, tanquam verbum Dei pertinet, mortaliter peccat: quia quantū in ſe eſt, euacuat vniuerſam eccleſię authoritatē, & Chriſti fidem per officium prædicationis originatam. Si dubium pro certo aſſerat, per eandem rationem mortaliter peccat. Quod ſi prædicando dicat aliqua impertinentia ad prædicationem, vt iocoſa, non peccat mortaliter mentiendo, niſi ratione ſcandali. ſuprà, Mendacium. §. 3.

P ECCANT prædicantes quaſtiōnes ſpeculatiuas, leges ciuiles, poſſunt Latinos, vel vulgares Philoſophos, Romanorum geſta, & ſimilia, non vilia, qui hoc videtur eſſe officij prædicationis abuſo, cū dicat Chriſtus, Prædicare Euangelium. Ideo ſi multum in hoc excedunt, grauiffime peccant: ſecundum Caiet. ſuprà adulterantes verbum Chriſti. Credo tamen quōdo hoc faciunt non principali intentione, ſed ad maiorem declarationem eorū, quæ habent prædicare, quod non peccent, maxime mortaliter: quia totum dicitur Euangelium, quod ad declarationem Euangelij aſſumitur, ſicut & Doctores aſſumunt diſta Philoſophorum, & Augu. & Hiero. aliquando allegauere diſta Poëtarum, & alij. c. t. bat. d. 37. non ad pompam, ſed vilitatem. ſed de his intellige, quod peccat, qui per totam prædicationem in huiusmodi verſantur: vt appareant, & ad fructum animarum non attendunt quod eſt contra intentionem officij prædicationis.

P RÆDICATOR habens inordinatum affectum ſive ad temporale locum, ſive ad humanam laudem, adeo quod hæc eſt vltimus finis eius, vel peccat.

pecuniam tanquam predicationis pretium quaerit, quod ad simoniam pertinet, mortaliter peccat: aliàs venialiter. Et hoc possunt advertere, quando magis gaudent de magna pecunia, & de gratia populi, quàm de fructu animarum, quem tamen principaliter debent intendere. Cùm autem student placere hominibus: ut ex plurium cōcursu maiorem fructum faciant, non credo eos peccare: quia finis est honestus. Adverte, quòd contra prædicantes falsa miracula, est lata excommunicatio: & an talis censura teneat, supra. Excommunicatio. 76.

¶ PECCANT ETIAM mortaliter, si in sermonibus suis detrahant prælati ecclesiarum: intellige secundum gloss. si nominatum, aut per circumlocutionem, quæ vicem habeat proprii nominis. Idem si laicos ab ecclesiarum suarum frequentia retrahant, quia hoc eis inhibetur in virtute obedientiæ, & sub pena gravis culpæ. in clem. religiosi. de privil. & intelligit de prædicatoribus religiosi.

7 Hi sunt qui possunt prædicare: ut colligitur ex Car. in c. dudum. de sepul. videlicet Papa, & cui ipse commiserit. Episcopus etiam in aliena diocesi, nisi prohibeatur. Archidiaconus, cui Archiepiscopus in sua diocesi commisit, & diaconus ex commissione. omnes prælati ecclesiastici si sunt diaconi, quantum ad suos subditos, alijs autem non, nisi de superioris auctoritate. Sacerdos curatus secundum Panormita. in c. inter cetera. de off. ord. Fratres prædicatores, & consequenter alij mendicantes. per d. c. dudum. ubi dicitur. Auctoritate Apostolica statuimus, & ordinamus: ut prædicatorum & minorum ordinis fratres, in ecclesijs, & locis eorum, ac in plateis communibus, liberè valeant clero, & populo prædicare, ac proponere verbum Dei, hora illa duntaxat excepta, in qua locorum prælati (si enim vellent totum mane, vel totum diem occupare, non possunt.) Episcopi, vel habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, cum administratione in

re communi, idem de vicario Episcopi, si vult ipse prædicare ut vicarius tantum, (quia aliter non potest fratres impedire) prædicare voluerit, vel coram se facere solenniter prædicari (secus si clam corum paucis: ut in camera, & non in publico) in qua prædicare cessabunt: præterquàm si aliud de prælatorum ipsorum voluntate processerit, ac licentia speciali (non enim sufficit præsumpta, vel tacita voluntas, sed requiritur licentia specialis.) In studijs autem generalibus, ubi sermones ad clerum ex more fieri solent diebus illis, quibus prædicari solenniter consuevit, ad funera etiam mortuorum, & in festis specialibus, siue peculiaribus eorundem fratrum, possunt idem fratres, & liceat eis liberè prædicare: nisi forte illa hora, qua solet ad clerum in prædictis locis Dei verbum proponi, Episcopus vel superior clerum ad se generaliter convocare, aut ex aliqua ratione, vel causa urgente, clerum ipsum duceret congregandum. In ecclesijs autem parochialibus, fratres illi nullatenus audeant, vel debeant prædicare, vel proponere verbum Dei: nisi fratres prædicti à parochialibus sacerdotibus invitati fuerint, vel vocati, & de ipsorum beneplacito, & assensu, seu petita licentia fuerit, & obtenta, nisi Episcopus, vel superior per eosdem fratres prædicari mandauerit. Ista clem. extenditur modo ad omnes mendicantes, & fortè ad alios iuxta eorum privilegia. Declarationes huius c. vide in Tab. ver. prædicare. in multis. §. 1. 2. 3.

¶ POSSUNT dicti prædicatores prædicare tempore interdicti, & etiam in ecclesia interdicta, in c. responso. de sententia excommunicatio. quia ibi simpliciter conceditur sine limitatione, nisi Papa specialiter indiceret prædicationem, non autem alij prælati, in dict. capitul. responso. quia cùm sint exempti Episcopi, vel alij prælati super eos in hoc potestatem nō habent, sed communi iure eis permittitur. d. c. responso.

⁹ SECULARES & mulieres, licet possint hortari sedendo: vt abbatissa, & priores societatum, non tamen prædicare formaliter, etiã cum licentia Episcopi, maxime mulier: quia officiũ hoc virile est: secundum Panor. in c. noua. de pœni. & remiss.

¹⁰ QVANDO aliquis est valde ignorans de necessarijs ad credendum, vel operandum, & habet commoditatem eundi ad prædicationem, vbi huiusmodi declarantur, videtur mortaliter peccare si nõ vadit: quia salutẽ animę negligere videtur. Si autem vltra hoc cõtemnit, manifeste mortaliter peccat. Christus prædicauit annis tribus, & quasi mensibus tribus, & vixit annis 33. & mensibus tribus: secundũ Tho. 3. part. q. 39. a. 3.

PRÆLATVS.

¹ Prælatus dicitur communiter quisquis habet curã animarum. c. iua. de cleri. agrot. proprie verò, nomine prælati veniunt maiore habentes prerogatiuam sine iurisdictione: vt plebanus, decanus, archipresbyter, & consimiles. de form. com. c. Romana. in 6. proprijsimè autem habentes iurisdictionem. c. 2. de iudi. iuncta glo. & in c. dudum. de sepul. § in ecclesijs. qui prælatus à collegio eligitur, & per electionem iurisdictionem accipit in collegio: secundum Innoc. in c. cum ab ecclesiis. de of. or. Requiritur ergo primò electio, & confirmatio per superiorem, vel quod præferatur ipsi collegio per superiorem habentem potestatem. c. nihil de elect. Secundò, quod vniuersitas, vel collegium, quod ipsum eligit, sit clericorum, vel religiosorum: quia aliàs non posset dare iurisdictionem in personas ecclesiasticas: secundum Inno. Tertio, quod iste electus sit clericus: quia aliter iurisditio spiritalis in eum non caderet, vt in c. cum causam. de præscrip. Quarto, quod habeat iurisdictionem ordinariam in foro contentioso excommunicandi. Vnde priores mendicantium, & aliorum ordinum, sunt hoc modo proprie prælati, & possunt esse conseruatores. supra, Conseruator. §. 2.

² NEGLIGENTIA prælati in omni sione necessariorum ad eius officium: vt in visitatione, correctione, & huiusmodi, est peccatum: secundum gloss. in c. ea quæ. de off. archi. & tenetur nõ solum de dolo, & lata culpa, sed etiam de leui culpa, de damno ecclesiarum, & fortius animarum: secundum Hosti. in d. c. ea quæ. De alijs prælatorum peccatis, vide ver. Episcopus per totum, permissio, negligentia, correctio. §. 10. & 11.

³ PRÆLATVS non tenetur veniã à subdito petere, etiam quod excessit in eius correctione, ne eius auctoritas eneruetur. d. 86. c. quoniam. & secundum Aug. in regula.

⁴ PRÆLATVS obligans ecclesiam pro alienis debitis, ipso facto est suspensus ab administratione spiritalium, & temporalium: eodem modo si alienat pro alienis debitis, non autem si pro proprijs, & si sic suspensus celebrat, non efficitur irregularis: secundum Panor. in ca. 2. de solu. quia non est suspensus ab ordine, sed ab administratione. quamuis Hosti. oppositum teneat & malè. Potest tamen mutare, & facere elemosynam pauperibus, quando abundat: secundum Panor. ibidem. quia bona ecclesiæ superflua sunt pauperum, ideo si eis dentur, non est malum.

⁵ PRÆLATVS non tenetur omnibus placere, imò non potest, & quanto iustior, tanto minus potest: secundum Panor. in c. qualiter & quando el. 2. de accusa. Quomodo potest eligere sibi confessorum. supra, Absolutio. §. 14. vide de hoc in ver. alienare. §. 3. An hereditatem possit repudiare seu legatum. supra, Alienatio. §. 17.

PRÆSCRIPTIO.

¹ PRÆSCRIPTIO, & vsucapio importat acquisitionem dominij per continuam possessionem temporis à lege definiti, auctoritate legum vim capiens, pœnã negligentibus inferens, & finem litibus imponens. ff. de vsuca. lib. 3. Nec est contra ius naturale, imò rationi consonum, quia negligentes punit, & terminat lites. Cum autem est